

Provincie Gelderland
T.a.v. Griffie, mevrouw F. van Hooijdonk
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Deventer, 26 april 2023

Kenmerk: 202304/08

Betreft: nawoord bij reactie GS op onderzoek stimuleren fietsvervoer.

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 14 februari j.l. gaven Gedeputeerde Staten (GS) hun reactie op ons rapport '[Flink doortrappen](#)'. We schrijven dit nawoord om uw Staten te ondersteunen bij de bespreking van het rapport. Omdat dat voor velen van u waarschijnlijk de eerste keer is, geven we u hierbij wat punten mee die ons opvallen.

Allereerst reageren GS nauwelijks op de verschillende conclusies uit het rapport. Her- en erkennen zij de conclusies die de rekenkamer trekt? De wens om te veranderen begint immers met het inzicht dat het beter kan. Bij de aanbevelingen zien we dat GS per aanbeveling een reactie geven. Het betreft veelal algemene beschrijvingen die ook in ons rapport staan en gaan minder specifiek over wat er met de aanbevelingen zelf gaat gebeuren. We lopen ze één voor één na.

Aanbeveling 1. Breng meer samenhang aan in de acties die worden uitgevoerd en de middelen die worden ingezet.

GS beschrijven in hun reactie de systematiek, de doelen, de beschikbaarheid van middelen en andere gerelateerde thema's. GS sluiten af met de opmerking de aanbeveling om meer samenhang aan te brengen, mee te nemen in de op te stellen werkagenda's.

Of dit voldoende is, is de vraag. De Rekenkamer komt namelijk tot deze aanbeveling omdat we zagen dat eerder door PS vastgesteld beleid naar de achtergrond is geraakt. Een aanpak met werkagenda's speciaal voor de fiets werd in 2018 ook al aangekondigd maar deze zijn er nooit gekomen. Daar komt bij dat er geen structureel budget voor fietsstimulering is en dat de fiets op ambtelijk niveau niet meer als doel op zich gezien wordt maar als een van de modaliteiten om gebieden slim en schoon bereikbaar te houden. Dat roept de vraag op waarom de werkagenda's er eerder niet zijn gekomen en of u er op kunt vertrouwen dat ze er nu wel gaan komen met voldoende aandacht voor de fiets.

Aanbeveling 2. Zorg dat de aandacht voor de fiets in een gebiedsgerichte aanpak geborgd is in overeenstemming met het belang dat PS aan de doelstelling voor fietsgebruik hechten.

GS geven aan het borgen van de fiets belangrijk te vinden. Gebiedsgericht werken geeft de kans om focus aan te brengen en in stedelijke regio's ligt de aandacht bij fietsstimulering.

De Rekenkamer doet deze aanbevelingen in het verlengde van de vorige. Als beleid op de achtergrond kan raken, er geen structureel budget is voor fietsstimulering en het ambtelijk niet meer als doel op zich zelf wordt gezien, biedt de reactie u dan houvast? Hoe ziet u de kansen tussen gebiedsgericht werken en de aandacht voor fietsstimulering? Hierover kunt u vanuit uw kaderstellende rol met de gedeputeerde en onderling in gesprek gaan.

Aanbeveling 3. Werk de aanpak voor fietsinfrastructuur verder uit, met in ieder geval aandacht voor:

- a. Hoe de prioriteit van verschillende projecten wordt afgewogen.*
- b. Hoe er flexibel omgegaan kan worden met het aanwijzen van hoogwaardige fietsroutes.*
- c. Het borgen van de aanleg van hoogwaardige fietsroutes langs provinciale wegen, zodat de provincie zich zelf ook aan de criteria houdt die zij aan gemeenten stelt.*

GS verwachten de komende jaren meer te moeten prioriteren en benoemen het belang om maatwerk te kunnen leveren. GS laten ook weten dat fietsroutes (met name die langs de provinciale wegen) soms in potentie voldoen terwijl later blijkt dat ruimtelijk inpassen moeilijk of soms zelfs onmogelijk is. De aanbevelingen worden meegenomen in het actualiseren van de werkwijze en instrumenten.

De achtergrond van de aanbeveling is dat het ontbreken van een uitgewerkte prioritering en het niet tot stand komen van werkagenda's heeft geleid tot onduidelijkheid over de keuzes van de provincie. Ook is een hoogwaardig fietspad langs een provinciale weg (Apeldoorn-Deventer) niet aangelegd, terwijl gemeentelijke delen dat wel zijn en de provincie als subsidievoorwaarde hanteert dat routes volledig aangelegd worden. Het is niet duidelijk waarom het provinciale deel van de route Apeldoorn-Deventer ontbreekt. Is dat omdat ruimtelijke inpassing moeilijk of zelfs onmogelijk is? Het meenemen van aanbevelingen in een actualisatie van werkwijze en instrumenten is qua moment logisch. Of het u voldoende zicht geeft op wat er met de aanbevelingen gebeurt is een vraag die u zelf moet beantwoorden.

Aanbeveling 4: PS: overweeg om bij de doelstelling voor het fietsgebruik de relatie met andere vormen van mobiliteit te benoemen zodat deze beter aansluit op de ambities schoon en gezond uit de omgevingsvisie.

GS geven aan dat de doelstelling breed, onvoldoende concreet en ambitieus is en dat zij binnen een jaar terugkomen met een werkagenda waarin het nieuwe coalitieakkoord en de fietsambities vertaald zijn in realistische en haalbare doelstellingen.

Omdat de huidige doelstelling opgenomen is in de Omgevingsvisie, is de aanbeveling gericht aan PS. U beslist uiteindelijk of de doelstelling vervangen moet worden door (een) andere doelstelling(en). De aanbeveling komt voort uit de conclusie dat de doelstelling niet precies aansluit op de effecten, zoals schonere mobiliteit en het ontlasten van het wegennetwerk, die de provincie beoogt. De Rekenkamer doet geen uitspraak over het ambitieniveau van de doelstelling. Het onderlinge gesprek over ambities en haalbare doelstellingen kunnen we alleen maar

toejuichen. Het is uiteindelijk aan PS om te bepalen of een lager of hoger ambitieniveau wenselijk is.

Bij de beeldvormende vergadering op 10 mei zullen we het onderzoek nog toelichten en kunt u vragen aan ons stellen.

Wij wensen u een goede behandeling van het rapport.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Rekenkamer Oost-Nederland

Michael Mekel
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur